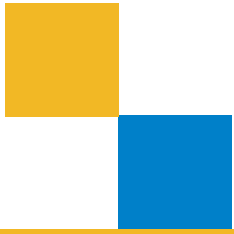

Ystads kommun

RUTIN FÖR ARBETSSKADOR OCH TILLBUD

RUTIN

Dokumentet gäller för:

Samtliga nämnder i
Ystads kommun

Ärendenummer:
KS 2018/3

Gäller fr o m – t o m:

2018-01-29 - tills vidare

Ansvarig för uppdatering:
HR-avdelningen

Fastställd av:

KÖSAM 2018-01-29

För revidering
ansvarar:
HR-avdelningen
Reviderad januari
2021 gällande
namnbyte av system

Tillhör Ystads kfs:

INNEHÅLL

1.	SYFTE	4
2.	DEFINITIONER	4
2.1	Tillbud = OJ	4
2.2	Arbets skador = AJ	4
2.3	Klassificering och riskvärdering av en händelse.....	4
3.	VEM?	5
4.	NÄR?	5
5.	HUR?	5
5.1	Registrering, utredning och kontroll.....	5
5.2	Information och uppmärksamma.....	6
5.3	Uppföljning	6

1. SYFTE

Det systematiska arbetsmiljöarbetet går i korthet ut på att undersöka, bedöma och åtgärda risker samt följa upp verksamheten på ett sådant sätt att ingen medarbetare blir sjuk eller skadar sig på grund av sitt arbete.

Tillbud och arbetsskador utgör viktiga kunskapskällor för vilka risker och brister som finns i verksamhetens arbetsmiljö. Därför är det viktigt att samtliga tillbud och arbetsskador rapporteras in, åtgärdas men även följs upp både enskilt men även i en samlad bedömning över alla händelser som registrerats, detta för att kunna se mönster i vilka risker som förekommer i verksamheten.

I Ystads kommun **ska** alla tillbud och arbetsskador rapporteras in och utredas. Detta för att förhindra en upprepning av händelsen samt möjligheten att förbättra arbetsmiljön för medarbetarna. Därför är det av stor vikt att alla medarbetare känner till och har kunskap om vad som är tillbud och arbetsskada samt **hur tillbud ska rapporteras**.

2. DEFINITIONER

2.1 Tillbud = OJ

Ett tillbud är en oönskad händelse som hade kunnat leda till sjukdom eller skada. Tillbud kan vara mer eller mindre allvarligt. Det är dock viktigt att alla tillbud rapporteras in. Små händelser kan exempelvis utgöra varningssignaler om att något mer allvarligt är på väg att inträffa både gällande den fysiska, sociala- samt den organisatoriska arbetsmiljön.

Exempel på tillbud kan vara att någon halkar utan att slå eller skada sig.

2.2 Arbetsskador = AJ

En arbetsskada är en skada eller en sjukdom som beror på ett olycksfall eller annan skadlig inverkan på medarbetaren på grund av dennes arbete.

Arbetsskador innefattar:

- **Olycksfall i arbetet:** är de ”traditionella” arbetsskadorna som går att härleda till en specifik händelse där medarbetaren skadade sig. Olycksfall kan ske på den egna arbetsplatsen men även under tjänsteresa och utbildningar.
Överfall eller hot i samband med arbetet kan också räknas som olycksfall.
- **Färdolycksfall:** är olycksfall som inträffar under den *direkta* färden till och från arbetet dvs utanför arbetstid.
- **Arbetssjukdom:** är en försämrad hälsa/sjukdom hos medarbetaren som orsakats av arbetet till exempel av farliga ämnen, vibrationer/buller eller av statiska/repetitiva rörelser. En arbetssjukdom kan till exempelvis vara ”vita fingrar” efter att ha arbetat med verktyg som vibrerar, utmattning på grund av en stressig arbetssituation under en längre tid eller ett överbelastat knä som leder till inflammation.
- **Smittsamma sjukdomar:** vid exempelvis omhändertagande av personer med smittsamma sjukdomar.

2.3 Klassificering och riskvärdering av en händelse

När ett tillbud eller en arbetsskada registreras ska även en riskvärdering av händelsen göras, detta för att värdera hur allvarlig händelsen är. Detta görs i samband med registreringen av händelsen.

I Ystads kommun används en tregradig skala för att värdera hur allvarlig händelsen är.

- Mindre allvarlig händelse
- Allvarlig händelse

- Mycket allvarlig händelse

Händelser som är ”Mycket allvarliga” motsvarar Arbetsmiljöverkets och Arbetsmiljöverkets klassificering ”Allvarliga arbetsskador/tillbud”. Händelser i denna kategori innebär stor fara/allvarlig fara för ohälsa eller olycksfall.

Exempel på mycket allvarliga tillbud är falloolyckor från hög höjd, hot om våld eller en explosion i en tom lokal där ingen vistas för tillfället. För att en händelse ska räknas som ett mycket allvarligt tillbud behöver det alltså inte finnas någon fara för en medarbetare i den aktuella situationen, men hade någon exempelvis varit i lokalen när explosionen skedde hade den eller de fått allvarliga skador.

Exempel på mycket allvarliga arbetsskador är skador som orsakar en fraktur på skelettet, en svår blödning eller en svår skada på nerver, muskler, senor eller skador på inre organ.

För händelser som klassificeras som mycket allvarliga tillbud eller som mycket allvarliga arbetsskador ska dessa anmälas till Arbetsmiljöverket utan dröjsmål.

3. VEM?

Chef, enligt uppgiftsfördelningen av arbetsmiljöuppgifter, ansvarar för att sina medarbetare har kunskap om tillbud och arbetsskador samt hur dessa rapporteras. Ansvarig chef är även ansvarig för att registrera arbetsskador, utreda registrerade händelser samt att vidta åtgärder, följa upp samt uppmärksamma medarbetarna på de risker som finns i verksamheten. Dock är det viktigt att utredningen, åtgärder och uppföljning sker i samverkan mellan chef, skyddsombud och medarbetare i enlighet med Ystads kommuns samverkansavtal FAS.

Vid mycket allvarliga tillbud eller mycket allvarliga arbetsskador är det ansvarig chef som anmäler till Arbetsmiljöverket.

Samtliga medarbetare i Ystads kommun är ansvariga för att rapportera tillbud och uppmärksamma sin chef på risker i verksamheten.

HR-avdelningen finns för chef att ta stöd och hjälp av i tillämpningen av riktlinjerna, vid information till medarbetare eller vid uppkomna situationer.

4. NÄR?

Samtliga medarbetare ska ha kunskap om tillbud och arbetsskador samt hur tillbud registreras och anmäls. Därför ska verksamheterna **minst en gång om året** diskutera vad som är tillbud och arbetsskador samt rutinen för hur de anmäls. Denna information är även viktig att ha med vid introduktionen av nya medarbetare eller medarbetare som kommer tillbaka efter en längre frånvaro.

Registrering av tillbud och arbetsskador ska göras löpande i verksamheten när något inträffar.

5. HUR?

5.1 Registrering, utredning och kontroll

Samtliga händelser som är tillbud och arbetsskador ska rapporteras in i Stella-systemet. Stella-systemet är Ystads kommuns system för hantering och utredning av tillbud och arbetsskador.

Medarbetarna rapporterar tillbuden själva i Stella-systemet. Är det arbetsskador rapporteras dessa in i Stella-systemet av chef tillsammans med berörd medarbetare.

När en händelse är registrerad ska den utredas. Utredningen är till för att finna orsaken till att händelsen inträffade och att åtgärder vidtas för att förhindra att liknande händelser inträffar igen. Innan ett ärende i Stella-systemet

avslutas ska händelsen och åtgärderna följas upp. Detta för att kontrollera att åtgärderna har fått avsedd effekt. Samtlig dokumentation sker i Stella-systemet.

Genom denna process hanteras arbetsskador och tillbud i enighet med rutinerna för det systematiska arbetsmiljöarbetet med att undersöka, riskbedöma samt åtgärda. För mer information, se processbeskrivning av tillbud samt arbetsskada nedan.

För både arbetsskade- och tillbudsrapportering ska Ystads kommuns system Stella användas. Systemet nås enkelt för både chefer och medarbetare via självservice.

5.2 Information och uppmärksamma

Kunskap till medarbetare kan ske genom information och diskussion, exempelvis via en APT om vad som är tillbud och arbetsskador samt rutinen för hur de anmälas. Frågor att använda är till exempel:

- Vad är ett tillbud?
- Hur/på vilket sätt ska ett tillbud rapporteras?
- Vad är en arbetsskada/olycksfall?
- Hur/på vilket sätt ska en arbetsskada rapporteras?

Det är viktigt att medarbetarna får återkoppling och blir uppmärksammade på vilka arbetsskador och tillbud som har skett i verksamheten. Denna återkoppling sker utan att namnge drabbade personer. För chef går det enkelt att ta fram statistik från Stella-systemet på vilka händelser som har skett för att på så sätt kunna visa detta för berörda medarbetare. Genom att uppmärksamma medarbetare på vad som skett i verksamheten ges även kunskap om vilka risker som finns i verksamheten och om det är något som de behöver tänka på eller ha kännedom om.

5.3 Uppföljning

Det är inte enbart de enskilda tillbuden och arbetsskadorna som ska åtgärdas och följas upp. Det är även av stor vikt att varje arbetsplats även gör en uppföljning över samtliga händelser som registrerats. Detta för att kunna se om händelser utgör risker som återkommer och är vanliga m.m.

Frågor att ställa vid en uppföljning är:

- Känner medarbetarna till hur tillbud och arbetsskador ska rapporteras i Stella-systemet?
- Finns många risker och arbetsskador av samma karaktär som visar på en risk i verksamheten som behöver riskbedömas?
- Behöver rutiner tas fram eller förändras utifrån de tillbud och arbetsskador som skett? Ex. förändrade arbetssätt?

